

OBSAH

Předmluva (Vladimír Smékal).....	15
Poznámka na okraj (Dalibor Jílek).....	17
I. Vzdělání a respekt k lidským právům.....	19
(Dalibor Jílek)	
1. Teleologické a sémantické vysvětlení	
2. Charta OSN - zásada respektu	
3. Právo na vzdělání: Eastermanova doložka	
4. Volba vzdělání	
5. Poslední úryvek preambule	
6. Přerod morálních práv a povinností	
7. Právo znát, žádat a obdržet informace o lidských právech	
II. Informování ohrožených dětí o jejich právech a zapojování...70	
do procesu sociálně-právní ochrany	
(Michaela Trávníčková, Michaela Zdráhalová)	
1. Úvod do problematiky příspěvku	
2. Použité pojmy a zkratky	
3. Teoretický vhled do zapojení dětí	
4. Pojetí participace dětí ve jmenované studii	
5. Příprava studie a její provedení	
6. Analýza a interpretace dat - základní kategorie	
7. Životní kontext ohroženého dítěte	
8. Zkušenosti dětí se zapojením do procesu SPOD	
9. Informovanost o dětských právech	
10. Dovednost vyhledat pomoc	
11. Povědomí o možnosti stížnosti	
12. Zabíhající se praxe a budoucí výzvy zapojování dětí aneb Výstupy studie	
13. Doporučení konkrétních postupů k vyššímu zapojování dětí do SPO v praxi	
14. Závěr	

III. Edukace dospělých ve věci participačních práv dětí.....136

v procesu ochrany práv dětí

(Zdeněk Kapitán)

1. Úvod

1.1. Obecné poznámky

1.2. Vymezení teze a cílů

2. Účelová definice edukace

2.1. Pedagogická východiska

2.2. Právní východiska

3. Exkurz - vývoj „reformy“ systému péče o ohrožené děti

4. Systémová podpora participace dětí v podmínkách Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí

4.1. Základní systémové nastavení

4.2. Hodnotové zdůvodnění participace

4.3. Širší kontext nastavení pro participaci

4.3.1. Zaměstnanci Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí jako sociální pracovníci

4.3.2. Profesionální identita zaměstnanců Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí

4.4. Některé instrumenty podporující participaci

4.4.1. Plánování zaměřené na člověka

4.4.2. Komunikační dovednosti

5. Konkrétní způsoby edukace

5.1. Edukace eo ipso

5.2. Konference, semináře a workshopy

5.3. Zapojení se do veřejné a odborné diskuze

5.4. Podpora rodičů a jiných dospělých a spolupráce s nimi

5.5. Svépomocné rodičovské skupiny

5.6. Právní kliniky a street law

5.7. Mediace a případové konference

5.8. Spolupráce se sdělovacími prostředky

5.9. Informační materiály

6. Závěr

IV. Diskuze nad dětským ombudsmanem.....172

(Martina Cirbusová)

1. Úvod

1.1. Analýza institucionálního zajištění ochrany práv dětí v ČR

1.1.1. Popis stávajícího stavu pohledem dospělých

1.1.2. Popis stávajícího stavu pohledem dětí

2. Popis současného stavu fungování veřejného ochránce práv v otázce ochrany práv dětí

2.1. Interní postupy v případě dětských podání

2.2. Kompetence veřejného ochránce práv v případě ochrany práv dětí

3. Koncept dětského ombudsmana

4. Základní role a funkce dětského ombudsmana

5. Činnost dětských ombudsmanů u partnerů projektu

6. Základní právní rámec pro posouzení podoby, rolí a funkcí dětského ombudsmana v ČR

7. Závěr

V. Uplatňování participace při práci s rodinným systémem.....202 v kontextu sociální práce

(Eva Janíčková)

1. Úvod: Participace jako efektivní nástroj při práci s rodinným systémem

2. Posílení rodiny - Insoo Kim Berg

2.2. Úvodní fáze

2.3. Proces nastavení spolupráce

2.4. Užitečné otázky a další techniky vedení rozhovoru

2.5. Práce s rodinou

2.6. Speciální problémy

3. Otevřené dialogy - Jaako Seikkula, Tom Erik Arnkil

3.1. Anticipační dialog

3.2. Principy a proces anticipačního dialogu

3.3. Síťová setkání

3.4. Komplexní přístup založený na spolupráci sítí (využitelný zejména v krizových situacích)

4. Závěr

VI. Ideové a metodologické předpoklady přístupu250

založeného na právech dítěte

(Robin Brzobohatý)

1. Úvod
2. Konceptualizace pojmů dítě a dětství
3. Modely práv dětí
 - 3.1. Kompetence dětí
 - 3.2. Práva dětí
 - 3.3. Dilema odlišnosti
4. Přístupy k právům dětí
 - 4.1. Paternalismus
 - 4.2. Liberacionismus
 - 4.3. Welfarismus
 - 4.4. Emancipační model
5. Přístup založený na právech
 - 5.1. Definice HRBA
 - 5.2.2. Odlišení HRBA od ostatních přístupů: dobročinnost - potřeby - práva
6. Přístup založený na právech dětí - children's rights based approach (CHRBA)
 - 6.1. Základní zásada HRBA / CHRBA
 - 6.1.1 Vlastní zásady HRBA / CHRBA
 - 6.1.1.1. Obecné vlastní zásady
 - 6.1.1.1.1. Odpovědnost
 - 6.1.1.1.2. Rovnost a nediskriminace
 - 6.1.1.1.3. Participace
 - 6.1.1.2. Specifické vlastní zásady
 - 6.1.1.3. Odvozené zásady CHRBA
 - 6.1.2. Praktické využití CHRBA
 - 6.1.2.1. Sporná povaha lidských / dětských práv
 - 6.1.2.2. Sporný obsah lidských práv
 - 6.1.2.3. Možnost soupeřících právních nároků
 - 6.1.2.4. Nedostatečný vliv CHRBA na společenskou praxi
 - 6.2. Praktické projevy aplikace CHRBA
 - 6.2.1. Neviditelná práva dětí
 - 6.2.2. Nahodilý přístup k právům dětí
 - 6.2.3. Selektivní přístup k právům dětí
 - 6.2.4. Řečnický přístup k právům dětí

6.2.5. Povrchní přístup k právům dětí

6.2.6. Reálný / substantivní přístup k právům dětí

6.2.6.1. Konkrétní provedení reálného přístupu k právům dětí - otázka anonymity

7. Závěr